

DIREKTIVA 2002/58/EC EVRPOPSKOG PARLAMENTA I SAVJETA
od 12. jula 2002. godine

Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta u vezi sa obradom ličnih podataka i zaštite
privatnosti u elektronskom komunikacionom sektoru (Direktiva o privatnosti i
elektronskim komunikacijama)

EVROPSKI PARLAMENT I SAVJET EVROPSKE UNIJE,

Imajući u vidu Ugovor kojim se osniva Evropska Zajednica, i naročito član 95 istog,

Imajući u vidu prijedlog Komisije ⁽¹⁾,

Imajući u vidu mišljenje Ekonomskog i socijalnog komiteta ⁽²⁾,

Nakon konsultovanja Komiteta za regione,

Djelujući u skladu sa postupkom iznijetim u članu 251 Ugovora ⁽³⁾,

Budući da:

(1) Direktiva 95/46/EC Evropskog Parlamenta i Savjeta od 24. oktobra 1995. o zaštiti pojedinaca u odnosu na obradu ličnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka ⁽⁴⁾ zahtijeva od Država članica da obezbijede prava i slobode fizičkih lica u odnosu na obradu ličnih podataka, i naročito njihovo pravo na privatnost, da bi obezbijedili slobodan protok ličnih podataka u Zajednici.

¹ OJ C 365 E, 19.12.2000, str. 223.

² OJ C 123, 25.4.2001, str. 53.

³ Mišljenje Evropskog Parlamenta od 13. novembra 2001. (nije još objavljeno u Službenom listu), Zajednička pozicija Savjeta od 28. januara 2002. (OJ C 113 E, 14.5.2002, str. 39) i Odluka Evropskog Parlamenta od 30. maja 2002. (nije još objavljena u Službenom listu). Odluka Savjeta od 25. juna 2002. godine.

⁴ OJ L 281, 23.11.1995, str. 31.

(2) Ova Direktiva teži poštovanju osnovnih prava i poštuje priznate principe, naročito Poveljom Evropske Unije o osnovnim pravima. Ova Direktiva naročito teži da obezbijedi potpuno poštovanje prava iznijetih u članovima 7 i 8 te Povelje.

(3) Povjerljivost komunikacija je zagarantovana u skladu sa međunarodnim instrumentima koji se odnose na ljudska prava, naročito Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i ustavima Država članica.

(4) Direktiva 97/66/EC Evropskog Parlamenta i Savjeta od 15. decembra 1997, koja se tiče obrade ličnih podataka i zaštite privatnosti u sektoru telekomunikacija⁽⁵⁾ je prevela principe iznijete u Direktivi 95/46/EC u specifična pravila za sektor telekomunikacija. Direktiva 97/66/EC mora da se prilagodi razvojem na tržištima i razvojem tehnologija za usluge elektronskih komunikacija, da bi se obezbijedio jednak nivo zaštite ličnih podataka i privatnosti za korisnike javno raspoloživih usluga elektronskih komunikacija, bez obzira na upotrijebljene tehnologije. Ta Direktiva treba stoga da bude opozvana i zamijenjena ovom Direktivom.

(5) Nove napredne digitalne tehnologije se trenutno uvode u javne komunikacione mreže u Zajednici, koje podstiču rast specifičnih zahtjeva u vezi zaštite ličnih podataka i privatnosti korisnika. Razvoj informatičkog društva je okarakterisan uvođenjem novih usluga elektronskih komunikacija. Pristup digitalnim mobilnim mrežama je postao raspoloživ i priuštiv širokoj javnosti. Te digitalne mreže imaju velike kapacitete i mogućnosti za obradu ličnih podataka. Uspješan prekogranični razvoj tih službi djelimično zavisi od povjerenja korisnika da njihova privatnosti neće biti izložena riziku.

(6) Internet vrši preokret u tradicionalnim tržišnim strukturama, obezbjeđujući zajedničku, globalnu infrastrukturu za isporuku širokog opsega usluga elektronskih komunikacija. Javno raspoložive usluge elektronskih komunikacija preko Interneta

⁵ OJ L 24, 30.1.1998, str. 1.

otvaraju nove mogućnosti za korisnike, ali i nove rizike po njihove lične podatke i privatnost.

(7) U slučaju javnih komunikacionih mreža, treba načiniti specifične zakonske, regulatorne i tehničke odredbe da bi se zaštitila fundamentalna prava i slobode fizičkih lica i zakoniti interesi pravnih lica, naročito u odnosu na povećani kapacitet za automatizovano skladištenje i obradu podataka koji se odnose na pretplatnike i korisnike.

(8) Zakonske, regulatorne i tehničke odredbe usvojene od strane Država članica u vezi zaštite ličnih podataka, privatnosti i zakonitog interesa pravnih lica u sektoru elektronske komunikacije treba da se uskladi, da bi se izbjegle prepreke na međunarodnom tržištu za elektronsku komunikaciju u skladu sa članom 14 Ugovora. Usklađivanje treba da bude ograničeno na zahtjeve koji su neophodni za garantovanje da promovisanje i razvoj novih usluga elektronskih komunikacija i mreža između Država članica nisu spriječeni.

(9) Države članice, provajderi i korisnici u pitanju zajedno sa nadležnim tijelima Zajednice treba da sarađuju u uvođenju i razvoju značajnih tehnologija, tamo gdje je neophodno primijeniti garancije pružene ovom Direktivom i naročito vodeći računa o ciljevima minimizovanja obrade ličnih podataka i korišćenja anonimnih ili pseudo-anonimnih podataka tamo gdje je to moguće.

(10) U sektoru elektronskih komunikacija Direktiva 95/46/EC se naročito primjenjuje na sva pitanja u vezi zaštite osnovnih prava i sloboda koja nisu specifično obuhvaćena odredbama ove Direktive, uključujući obaveze kontrolora i prava pojedinaca. Direktiva 95/46/EC se odnosi na ne-javne komunikacione službe.

(11) Kao i Direktiva 95/46/EC, ova Direktiva ne obrađuje pitanja zaštite osnovnih prava i sloboda koji se odnose na aktivnosti koje se ne rukovode pravom Zajednice. Stoga ona ne menja postojeću ravnotežu, između prava pojedinca na privatnost i mogućnosti Država članica da preduzmu mjere na koje se upućuje u članu 15(1) ove Direktive, neophodnu za zaštitu javne bezbjednosti, odbrane, Državne bezbjednosti (uključujući ekonomsko

blagostanje Države kada se te aktivnosti odnose na pitanja Državne bezbjednosti) i sprovođenje krivičnog prava. Posljedično, ova Direktiva ne utiče na sposobnost Država članica da izvrše zakonito presijetanje elektronskih komunikacija, ili da preduzmu druge mjere, ukoliko je neophodno, u bilo koju od tih svrha i u skladu sa Evropskom Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, kako se tumači putem odluka Evropskog suda za ljudska prava. Takve mjere moraju biti odgovarajuće, strogo proporcionalne namijenjenoj svrsi i neophodne unutar nekog demokratskog društva i treba da budu podvrgnute odgovarajućim zaštitama u skladu sa Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

(12) Pretplatnici na neki javno raspoloživi servis elektronskih komunikacija mogu biti fizička ili pravna lica. Dopunjavanjem Direktive 95/46/EC, ova Direktiva teži zaštititi osnovnih prava fizičkih lica i naročito njihovog prava na privatnost, kao i zakonitih interesa pravnih lica. Ova Direktiva ne povlači za sobom neku obavezu Država članica da prošire primjenu Direktive 95/46/EC na zaštitu zakonitih interesa pravnih lica, što je osigurano u okviru primjenjivog zakonodavstva Zajednice i nacionalnog zakonodavstva.

(13) Ugovorni odnos između nekog pretplatnika i nekog provajdera usluge može povući za sobom neko periodično ili jednokratno plaćanje za pruženu uslugu, ili koja treba da se pruži. „Prijeđ“ kartice se takođe smatraju ugovorom.

(14) Podaci o lokaciji mogu da se odnose na geografsku širinu, geografsku dužinu i nadmorsku visinu opreme terminala korisnika, na smjer putovanja, na nivo preciznosti informacije o lokaciji, na identifikovanje mrežne ćelije u kojoj se nalazi oprema terminala u određenoj tački vremena i u vrijeme kada je snimljena informacija o lokaciji.

(15) Neka komunikacija može da uključi bilo koji naziv, brojčanu ili adresnu informaciju dostavljenu od strane pošiljaoca neke komunikacije ili korisnika neke veze za izvršenje komunikacije. Podaci o saobraćaju mogu da uključe bilo koji prevod ove informacije od strane mreže, preko koje se komunikacija prenosi u svrhe izvršenja transmisije. Podaci o saobraćaju mogu da se, *inter alia*, sastoje od podataka koji se odnose na rutiranje,

trajanje, vreme ili opseg neke komunikacije, na korišćeni protokol, na lokaciju opreme terminala pošiljaoca ili primaoca, na mrežu sa koje komunikacija potiče ili se završava, na početak, kraj ili trajanje neke konekcije. Oni takođe mogu da se sastoje od formata u kome mreža prenosi komunikaciju.

(16) Informacija koja je dio službe radio-difuzije obezbijedene preko neke javne komunikacione mreže je namijenjena potencijalno neograničenoj publici i ne predstavlja neku komunikaciju u smislu ove Direktive. Međutim, u slučajevima gdje se pojedinačni pretplatnik ili korisnik koji prima takve informacije može identifikovati, na primjer kod „video-on-demand“ (video-na-zahtev) usluga, prenijeta informacija je obuhvaćena u značenju neke komunikacije u svrhe ove Direktive.

(17) U svrhe ove Direktive, saglasnost nekog korisnika ili pretplatnika, bez obzira da li je potonji neko fizičko ili pravno lice, treba da ima isto značenje kao i podaci na koje je subjekat dao saglasnost, kako su definisani i dalje specificirani u Direktivi 95/46/EC. Saglasnost može da se dâ bilo kojim odgovarajućim metodom koji omogućava neko slobodno dato specifično i informisano ukazivanje na želje korisnika, uključujući štrikliranjem neke kućice, kada se posjećuje neki Internet veb-sajt.

(18) Usluge sa dodatom vrijednošću mogu da se, na primjer, sastoje od savjeta u vezi najjeftinijih tarifnih paketa, usmjeravanja na putu, informacija o saobraćaju, vremenskih prognoza i turističkih informacija.

(19) Primjena određenih zahtjeva koji se odnose na prezentaciju i ograničenje pozivanja i identifikacije povezane linije i na automatsko prosljeđivanje poziva pretplatničkim linijama vezanim za analogne centrale ne treba da bude načinjena obaveznom u specifičnim slučajevima gdje bi se takva primjena dokazala tehnički neizvodljivom ili bi zahtijevala neproporcionalan ekonomski napor. Značajno je da zainteresovane strane budu informisane o takvim slučajevima i Države članice treba stoga da o tome obavijeste Komisiju.

(20) Pružaoci usluga treba da preduzmu odgovarajuće mjere da zaštite bezbjednost svojih usluga, ukoliko je neophodno, u sprezi sa provajderom mreže i da informišu pretplatnike o bilo kom specijalnom riziku za kršenje bezbjednosti mreže. Takvi rizici mogu naročito da se pojave za službe za elektronske komunikacije preko neke otvorene mreže kao što je Internet, ili analogne mobilne telefonije. Od naročitog je značaja za pretplatnike i korisnike takvih usluga da budu u potpunosti informisani preko njihovog pružaoca usluga o postojećim rizicima po bezbjednost koji leže van djelokruga mogućih lijekova od strane pružalaca usluge. Pružaoci usluge koji nude javno raspoložive usluge elektronskih komunikacija preko Interneta, treba da informišu korisnike i pretplatnike o mjerama koje oni mogu preduzeti da zaštite bezbjednost njihovih komunikacija, na primjer korišćenjem specifičnih vrsta softvera ili tehnologija za enkripciju. Zahtjev za informisanje pretplatnika o naročitim rizicima po bezbjednost ne oslobađa nekog pružaoca usluge od obaveze da preduzme, o sopstvenom trošku, odgovarajuće i trenutne mjere za popravku bilo kojih novih, nepredviđenih rizika po bezbjednost i da obnove normalan nivo bezbjednosti usluge. Davanje pretplatniku informacija o rizicima po bezbjednost treba da bude besplatno, sem za bilo koji nominalni trošak koji pretplatnik može da stvori tokom prijema ili sakupljanja informacija, na primjer, pohranjivanjem neke poruke elektronske pošte. Bezbjednost se procjenjuje u svijetlu člana 17 Direktive 95/46/EC.

(21) Treba preduzeti mjere za spriječavanje neovlašćenog pristupa komunikacijama, da bi se zaštitila povjerljivost komunikacija, uključujući i sadržaje i bilo koje podatke vezane za takve komunikacije, putem javnih komunikacionih mreža i javno raspoloživih službi za elektronske komunikacije. Nacionalno zakonodavstvo u nekim Državama članicama zabranjuje samo nameran neovlašćeni pristup komunikacijama.

(22) Zabrana skladištenja komunikacija i povezanih podataka o saobraćaju od strane osoba mimo korisnika ili bez njihove saglasnosti, nije namijenjena da zabrani bilo kakvo automatsko, posredno i kratkotrajno skladištenje ove informacije, onoliko koliko se to dešava u isključivu svrhu izvršenja transmisije u mreži za elektronsku komunikaciju i pod uslovom da se ta informacija ne skladišti za bilo koji period duži od neophodnog za

transmisiju i u svrhe upravljanja saobraćajem i da tokom perioda skladištenja povjerljivost ostane zagarantovana. Tamo gdje je to neophodno za činjenje efikasnijom tekuće transmisije bilo koje informacije kojoj se može javno pristupiti drugim primaocima usluge na njihov zahtjev, ova Direktiva ne treba da spriječava dalje skladištenje takvih informacija, pod uslovom da će ta informacija u bilo kom slučaju biti dostupna javnosti bez ograničenja i da se brišu bilo koji podaci koji se odnose na pojedinačne pretplatnike ili korisnike koji zahtijevaju takve informacije.

(23) Povjerljivost komunikacija treba takođe da se obezbijedi u toku zakonite poslovne prakse. Tamo gdje je to neophodno i zakonski odobreno, komunikacije mogu da se zabilježe u svrhe obezbijeđivanja dokaza o nekoj trgovinskoj transakciji. Direktiva 95/46/EC se primjenjuje na takvu obradu. Stranke u komunikacijama treba da budu informisane prije stvaranja zapisa o zapisu, njegovoj svrsi i trajanju njegovog skladištenja. Zabilježena komunikacija treba da se izbriše što je prije to moguće i u bilo kom slučaju najkasnije do kraja perioda tokom koga se transakcija može zakonski osporiti.

(24) Oprema za terminal korisnika mreža za elektronske komunikacije i bilo koje informacije uskladištene na takvoj opremi su dio privatne sfere korisnika, koja zahtijeva zaštitu prema Evropskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda. Takozvani „spajver“ (spyware – špijunski softver), „veb-bags“ (web-bugs – prislušni uređaji na Internetu), skriveni identifikatori i drugi slični uređaji mogu da uđu na terminal korisnika bez njihovog znanja, da bi stekli pristup informacijama, radi skladištenja skrivenih informacija, ili radi praćenja aktivnosti korisnika i mogu ozbiljno ugroziti privatnost tih korisnika. Upotreba takvih uređaja treba da se dozvoli samo u zakonite svrhe, ali da korisnici u pitanju budu upoznati s tim.

(25) Međutim, takvi izumi, na primjer takozvani ‘kukis’ („cookies“ – kolačići⁶), mogu da budu zakonit i koristan alat, na primer, u analiziranju efektivnosti dizajna veb-sajta i

⁶ Prim.prev. – tekstualni zapisi koji se šalju između servera i nekog veb-klijenta, obično pretraživača za autentifikaciju.

oglašavanja i u potvrđivanju identiteta korisnika koji su angažovani u on-lajn transakcijama. Tamo gde su takvi izumi, na primjer 'kukis', namijenjeni za neku zakonitu svrhu, kao što je olakšanje pružanja usluga informatičkog društva, njihova upotreba treba da se dozvoli pod uslovom da se korisnicima dostavi jasna i precizna informacija u skladu sa Direktivom 95/46/EC o svrsi 'kukis'-a ili sličnih izuma, tako da se obezbijedi da su korisnici svjesni informacija koje se plasiraju na opremu terminala koji oni koriste. Korisnici treba da imaju mogućnost da odbiju da se 'kukis' ili slični izum skladišti na opremi njihovog terminala. To je naročito značajno tamo gdje korisnici mimo originalnog korisnika imaju pristup opremi terminala i time bilo kojim podacima koji sadrže informacije osjetljive na privatnost uskladištene na takvoj opremi. Informacija i pravo na odbijanje mogu da se ponude jednom, za upotrebu različitih uređaja koje treba instalirati na opremu korisnikovog terminala tokom iste konekcije i takođe obuhvatajući bilo koju dalju upotrebu tih uređaja koja može da se izvrši tokom naknadnih konekcija. Metodi za davanje informacija koji nude pravo da se odbije ili zahtijevaju saglasnost, treba da se načine onoliko pogodnim za korisnika koliko je to moguće. Pristup specifičnom sadržaju veb-sajta može još uvijek da se načini uslovljenim dobro informisanim prihvatanjem nekog 'kuki'-ja ili sličnog izuma, ukoliko se on koristi za neku zakonitu svrhu.

(26) Podaci koji se odnose na pretplatnike su obrađeni unutar mreža elektronskih komunikacija radi uspostavljanja konekcija i za prenos informacija koje sadrže informacije o privatnom životu fizičkih lica i koje se tiču prava na poštovanje njihove prepiske, ili se tiču zakonitih interesa pravnih lica. Takvi podaci mogu isključivo da se skladište do opsega koji je neophodan za pružanje usluge u svrhe naplate i za plaćanja međupovezivanja i za neko ograničeno vrijeme. Bilo kakva dalja obrada takvih podataka koju pružalac javno raspoloživih usluga elektronskih komunikacija može željeti da izvrši, za marketing usluga elektronskih komunikacija ili za pružanje usluga dodatne vrijednosti, može da se dozvoli samo ukoliko se pretplatnik složio s tim, na osnovu tačnih i potpunih informacija pruženih od strane pružaoca javno raspoloživih usluga elektronskih komunikacija, o vrstama dalje obrade koje on namerava da izvrši i o pravu pretplatnika da ne dâ ili da zadrži njegovu/njenu saglasnost na takvu obradu. Podaci o

saobraćaju koji se koriste za usluge marketinških komunikacija, ili za pružanje usluga sa dodatom vrijednošću treba takođe da budu izbrisani ili načinjeni anonimnim nakon pružanja usluge. Pružaoci usluge treba da uvijek drže pretplatnike informisanim o vrstama podataka koje oni obrađuju i o svrsi i trajanju tokom kojega se to radi.

(27) Tačan momenat završetka transmisije neke komunikacije, poslije koje podaci o saobraćaju treba da se izbrišu, sem u svrhe naplate, može zavisiti od vrste usluge elektronskih komunikacija koja se pruža. Na primjer, za poziv glasovne telefonije (voice telephony call) transmisija će biti završena čim bilo ko od korisnika obustavi konekciju. Za elektronsku poštu transmisija je završena čim adresat preuzme poruku, tipično sa servera njegovog pružaoca usluge.

(28) Obaveza brisanja podataka o saobraćaju ili da se takvi podaci načine anonimnim kada više nisu potrebni za svrhe transmisije neke komunikacije, nije u sukobu sa takvim postupcima na Internetu kao što je kaširanje⁷ u sistemu naziva domena IP adresa ili kaširanje IP adresa radi povezivanja fizičkih adresa, ili upotreba informacije o prijavi (log-in) radi kontrolisanja prava pristupa mrežama ili servisima.

(29) Pružalac usluga može da obradi podatke o saobraćaju koji se odnose na pretplatnike i korisnike tamo gdje je to neophodno u pojedinačnim slučajevima, da bi otkrio tehnički kvar ili greške u transmisiji komunikacije. Podaci o saobraćaju u svrhe naplate mogu takođe biti obrađeni od strane provajdera, da bi se otkrila i zaustavila prevara koja se sastoji od neplaćenog korišćenja usluga elektronskih komunikacija.

(30) Sistemi za omogućavanje mreža i usluga elektronskih komunikacija, treba da se projektuju tako da ograniče opseg neophodnih ličnih podataka na strogi minimum. Bilo kakve aktivnosti vezane za pružanje usluge elektronskih komunikacija koje sežu mimo transmisije neke komunikacije i naplate iste, treba da se zasnivaju na agregatnim podacima o saobraćaju koji ne mogu da se povežu sa pretplatnicima ili korisnicima.

⁷ Prim. prev. – zadržavanje u glavnoj memoriji.

Tamo gdje se takve aktivnosti ne mogu zasnivati na agregatnim podacima, one treba da se smatraju za usluge sa dodatom vrijednošću za koje se traži saglasnost pretplatnika.

(31) Bilo da treba dobiti saglasnost korisnika ili pretplatnika za obradu ličnih podataka u smislu pružanja neke naročite usluge sa dodatom vrijednošću, to će zavisiti od podataka koje treba obraditi i od vrste usluge koju treba pružiti i od toga da li je tehnički, proceduralno i ugovorno moguće razlikovati nekog pojedinca koji koristi neku uslugu elektronskih komunikacija od pravnog ili fizičkog lica koje je na tu uslugu pretplaćeno.

(32) Tamo gdje pružalac neke usluge elektronskih komunikacija ili neke usluge sa dodatom vrijednošću pod-ugovori obradu ličnih podataka koji su neophodni za pružanje tih usluga drugom entitetu, takvo podugovaranje i naknadna obrada podataka treba da budu u potpunosti saglasni sa zahtjevima koji se tiču kontrolora i uređaja za obradu ličnih podataka, kako je iznijeto u Direktivi 95/46/ EC. Tamo gdje pružanje neke usluge sa dodatom vrijednošću zahtijeva da podaci o saobraćaju ili lokaciji budu prosljeđeni od nekog pružaoca usluge elektronskih komunikacija nekom pružaocu usluge sa dodatom vrijednošću, pretplatnici ili korisnici na koje se ti podaci odnose treba takođe da budu u potpunosti informisani o ovom prosljeđivanju, prije davanja njihove saglasnosti za obradu podataka.

(33) Uvođenje računa po stavkama je poboljšalo mogućnosti za pretplatnika da provjeri tačnost honorara koji se naplaćuju od strane pružaoca usluge, ali istovremeno, to može da ugrozi privatnost korisnika javno raspoloživih usluga elektronskih komunikacija. Stoga, da bi zaštitili privatnost korisnika, Države članice treba da ohrabre razvoj opcija za uslugu elektronskih komunikacija, takvih kao što su alternativne pogodnosti za plaćanje koje omogućavaju anoniman ili strogo privatn pristup javno raspoloživim uslugama elektronskih komunikacija, na primjer pozivnim karticama (calling cards) i pogodnostima za plaćanje kreditnom karticom. U istu svrhu, Države članice mogu da zamole operatere da ponude njihovim pretplatnicima neki drugačiji tip detaljnog računa u kome je izbrisan izvjestan broj cifara pozvanog broja.

(34) Neophodno je, što se tiče identifikacije pozivne linije, zaštititi pravo strane koja poziva da zadrži prikaz identifikacije linije sa koje se poziva i pravo pozvane strane da odbije pozive sa neidentifikovanih linija. Postoji obrazloženje za prevazilaženje eliminisanja prikaza koji identifikuje pozivnu liniju u specifičnim slučajevima. Određeni pretplatnici, naročito linije za pomoć i slične organizacije su zainteresovani za garantovanje anonimnosti onih koji ih pozivaju. Neophodno je, što se tiče identifikacije povezane linije, zaštititi pravo i zakoniti interes pozvane strane da zadrži prikaz identifikacije linije na koju je strana koja zove stvarno povezana, naročito u slučaju prosljeđenih poziva. Pružaoci javno raspoloživih usluga elektronskih komunikacija treba da informišu njihove pretplatnike o postojanju poziva i identifikaciji povezane linije u mreži i o svim uslugama koje se nude na osnovu poziva i identifikacije povezane linije kao i u vezi raspoloživih opcija za privatnost. To će omogućiti pretplatnicima da naprave informisan izbor u vezi pogodnosti za privatnost koje oni mogu željeti da koriste. Opcije privatnosti koje se nude na osnovu linije ne moraju nužno biti na raspolaganju kao neka usluga automatske mreže, već mogu da se steknu putem jednostavnog zahtjeva pružaocu javno raspoložive usluge elektronskih komunikacija.

(35) U digitalnim mobilnim mrežama podaci o lokaciji koji pružaju geografski položaj opreme terminala mobilnog korisnika se obrađuju da bi omogućili transmisiju komunikacija. Takvi podaci predstavljaju podatke o saobraćaju obuhvaćene članom 6 ove Direktive. Međutim, sem toga, digitalne mobilne mreže mogu posjedovati kapacitet za obradu lokalnih podataka koji su precizniji nego što je to neophodno za komunikaciju o transmisiji i koji se koriste za pružanje usluga sa dodatom vrijednošću, takvih kao što su službe koje pružaju individualizovanu informaciju o saobraćaju i usmjerenje vozačima. Obrada takvih podataka za usluge sa dodatom vrijednošću treba da se omogući samo tamo gdje su pretplatnici dali njihovu saglasnost. Čak u slučajevima gdje su pretplatnici dali njihovu saglasnost, oni treba da posjeduju jednostavna sredstva za privremeno besplatno odbijanje obrade podataka o lokaciji.

(36) Države članice mogu da ograniče prava korisnika i pretplatnika na privatnost, u odnosu na identifikaciju pozivne linije, tamo gdje je to neophodno radi praćenja

uznemiravajućih poziva i u odnosu na identifikaciju pozivne linije i podataka o lokaciji tamo gdje je to neophodno za omogućavanje hitnim službama da izvrše svoje zadatke onoliko efikasno koliko je to moguće. U te svrhe, Države članice mogu da usvoje specifične odredbe, da daju pravo pružaocima usluga elektronskih komunikacija da obezbijede pristup identifikaciji pozivne linije i podatke o lokaciji bez prethodne saglasnosti korisnika ili pretplatnika u pitanju.

(37) Pretplatnicima treba obezbijediti mjere zaštite od neprijatnosti koje mogu biti izazvane automatskim prosljeđivanjem poziva od strane drugih. Štaviše, u takvim slučajevima, mora biti moguće da pretplatnici zaustave puštanje prosljeđenih poziva na njihove terminale, jednostavnim zahtjevom pružaocu javno raspoložive usluge elektronskih komunikacija.

(38) Imenici sa pretplatnicima na usluge elektronskih komunikacija se na široko distribuiraju i javni su. Pravo na privatnost fizičkih lica i zakoniti interes pravnih lica zahtijevaju da pretplatnici budu u mogućnosti da odrede da li će se njihovi lični podaci objaviti u nekom imeniku, i ako je tako, koji. Oni koji obezbjeđuju javne imenike treba da informišu pretplatnike koji će biti uključeni u takve imenike o namjeni imenika i o bilo kakvoj naročitoj upotrebi koja može da se načini u odnosu na elektronske verzije javnih imenika, naročito putem funkcija pretrage koje su usađene u softver, kao što su funkcije obrnute pretrage, koje omogućavaju korisnicima imenika da otkriju ime i adresu pretplatnika samo na osnovu telefonskog broja.

(39) Obavezu da se pretplatnici informišu o namjeni(namjenama) javnih imenika u koje treba da se uključe njihovi lični podaci, treba nametnuti strani koja sakuplja podatke za takvo uključenje. Tamo gdje podaci mogu da se prenesu jednoj ili više trećih strana, pretplatnik treba da bude informisan o toj mogućnosti i o primaocu ili kategorijama mogućih primalaca. Bilo kakva transmisija treba da podliježe uslovu da podaci ne mogu da se koriste u druge svrhe, mimo onih za koje su sakupljeni. Ukoliko strana koja sakuplja podatke od pretplatnika ili bilo kakva treća strana kojoj su podaci prenijeti želi da iskoristi podatke za dopunsku namjenu, treba steći obnovljenu saglasnost pretplatnika

bilo od strane koja je početno počela sakupljanje podataka ili od treće strane kojoj su podaci prenijeti.

(40) Treba obezbijediti mjere zaštite za pretplatnike, protiv zalaženja u njihovu privatnost putem komunikacija koje nisu tražene, u svrhe direktnog marketinga, naročito putem automatizovanih telefonskih poziva, telefaksova i e-pošte, uključujući SMS poruke. Ti oblici komercijalnih komunikacija koje nisu tražene mogu s jedne strane da budu relativno jednostavni i jeftini za poslati, a s druge mogu da nametnu nekakav teret i/ili trošak primaocu. Štaviše, u nekim slučajevima njihov opseg može takođe da izazove poteškoće u mrežama za elektronske komunikacije i opremi terminala. Za takve oblike komunikacija za direktan marketing koje nisu tražene, opravdano je zahtijevati da se stekne izričita saglasnost primalaca, prije nego što se takve komunikacije njima upute. Jedinstveno tržište zahtijeva neki usklađeni pristup za obezbjeđenje jednostavnih pravila širom Zajednice za poslovanja i korisnike.

(41) U kontekstu nekog postojećeg odnosa sa kupcem razumno je omogućiti upotrebu elektronskih kontakt detalja za nuđenje sličnih proizvoda ili usluga, ali samo od strane istog preduzeća koje je steklo detalje za elektronski kontakt u skladu sa Direktivom 95/46/EC. Kada se steknu detalji za elektronski kontakt, kupac treba da bude informisan o njihovoj daljoj upotrebi za direktan marketing na jasan i izrazit način i da mu se pruži mogućnost da odbije takvo korišćenje. Sa svakom naknadnom porukom u direktnom marketingu treba nastaviti besplatno nuđenje ove mogućnosti, sem za bilo kakve troškove za transmisiju odbijanja iste.

(42) Drugi oblici direktnog marketinga koji su skuplji za pošiljaoca i ne nameću nikakve finansijske troškove pretplatnicima i korisnicima, kao što su pozivi glasovne telefonije jedan-na-jedan, mogu da opravdaju održavanje nekog sistema koji pretplatnicima ili korisnicima pruža mogućnost da ukažu da oni ne žele da prime takve pozive. Bez obzira na to, da ne bi smanjili postojeće nivoe zaštite privatnosti, Države članice treba da imaju pravo da podrže nacionalne sisteme, omogućavajući takve pozive samo za pretplatnike i korisnike koji su prethodno dali svoju saglasnost.

(43) Da bi olakšali efektno nametanje pravila Zajednice o porukama za direktan marketing koje nisu tražene, neophodno je zabraniti upotrebu lažnih identiteta ili lažnih povratnih adresa ili brojeva prilikom slanja poruka koje nisu tražene u svrhe direktnog marketinga.

(44) Određeni sistemi elektronske pošte omogućavaju pretplatnicima da vide linije pošiljaoca i liniju subjekta neke elektronske pošte, i takođe da izbrišu poruku bez potrebe da učitaju ostatak sadržaja elektronske pošte ili bilo kakve priloge, smanjujući time troškove koji bi se mogli javiti od pohranjivanja elektronske pošte ili priloga koji nisu traženi. Ti aranžmani mogu da nastave da budu korisni u određenim slučajevima, kao neki dopunski alat uz opšte obaveze utvrđene u ovoj Direktivi.

(45) Ova Direktiva se ne odriče prava iz aranžmana koje Države članice prave da bi zaštitile zakonite interese pravnih lica u odnosu na komunikacije u svrhe direktnog marketinga koje nisu tražene. Tamo gdje su Države članice ustanovile neki registar iz koga se može dobrovoljno isključiti iz takvih komunikacija prema pravnim licima, uglavnom poslovnim korisnicima, u potpunosti se primjenjuju odredbe člana 7 Direktive 2000/31/EC Evropskog Parlamenta i Savjeta od 8. juna 2000. godine o određenim zakonskim aspektima servisa informatičkog društva, naročito elektronske trgovine, na unutrašnjem tržištu (Direktiva o elektronskoj trgovini)⁽⁸⁾.

(46) Funkcionalnosti za pružanje usluga elektronskih komunikacija mogu da se integrišu u mrežu ili u bilo kakav dio opreme terminala korisnika, uključujući softver. Zaštita ličnih podataka i privatnosti korisnika javno raspoloživih usluga elektronskih komunikacija treba da budu nezavisni od konfiguracije različitih komponenti neophodnih za pružanje te usluge i od distribucije neophodnih funkcionalnosti između tih komponenti. Direktiva 95/46/EC obuhvata bilo kakav oblik obrade ličnih podataka, bez obzira na upotrijebljenu tehnologiju. Postojanje specifičnih pravila za usluge elektronskih komunikacija uporedo sa opštim pravilima za druge komponente

⁸ OJ L 178, 17.7.2000, str. 1.

neophodne za pružanje takvih usluga može da oteža zaštitu ličnih podataka i privatnosti na neki tehnološki neutralan način. Stoga može biti neophodno usvojiti mjere koje od proizvođača određenih vrsta opreme koja se koristi za usluge elektronskih komunikacija zahtijevaju da konstruišu svoje proizvode na takav način da uključe mjere zaštite, radi obezbijedivanja da su lični podaci i privatnost korisnika i pretplatnika zaštićeni. Usvajanje takvih mjera u skladu sa Direktivom 1999/5/EC Evropskog Parlamenta i Savjeta od 9. marta 1999. godine za opremu za radio i opremu telekomunikacijskih terminala i međusobno priznavanje njihove usklađenosti⁽⁹⁾ će obezbijediti da uvođenje tehničkih karakteristika opreme za elektronsku komunikaciju, uključujući softver u svrhe zaštite podataka bude usklađen, da bi bio kompatibilan sa praktičnom primjenom na unutrašnjem tržištu.

(47) Tamo gdje se ne poštuju prava korisnika i pretplatnika, nacionalno zakonodavstvo treba da obezbijedi pravne lijekove. Kazne treba nametnuti bilo kojoj osobi, bilo da se rukovodi privatnm ili javnim pravom, koja ne uspije da se usaglasi sa nacionalnim mjerama preduzetim prema ovoj Direktivi.

(48) Korisno je, na polju primene ove Direktive, osloniti se na iskustvo Radne Grupe za zaštitu pojedinaca u odnosu na obradu ličnih podataka, koja se sastoji od predstavnika nadzornih organa Države članice, uspostavljene putem člana 29 Direktive 95/46/EC.

(49) Da bi se olakšala usaglašenost sa odredbama ove Direktive, potrebni su određeni specifični aranžmani za obradu podataka koji su već u postupku na datum kada nacionalno zakonodavstvo za praktičnu primjenu, shodno ovoj Direktivi, stupi na snagu,

USVOJILI SU OVU DIREKTIVU:

Član 1

Djelokrug i cilj

⁹ OJ L 91, 7.4.1999, str. 10.

1. Ova Direktiva usklađuje odredbe Država članica koje se traže za obezbjeđenje nekog ekvivalentnog nivoa zaštite osnovnih prava i sloboda i naročito prava na privatnost, u odnosu na obradu ličnih podataka u sektoru elektronske komunikacije i za obezbjeđenje slobodnog kretanja takvih podataka i podataka o opremi za elektronsku komunikaciju i usluge u Zajednici.
2. Odredbama ove Direktive se daju detalji i dopunjuje Direktiva 95/46/EC u svrhe navedene u paragrafu 1. Štaviše, one obezbjeđuju zaštitu zakonitih interesa pretplatnika koji su pravna lica.
3. Ova Direktiva se neće primjenjivati na aktivnosti koje spadaju van djelokruga Ugovora kojim se osniva Evropska Zajednica, takve kao što su one obuhvaćene Naslovima V i VI Ugovora o Evropskoj Uniji, i u bilo kom slučaju na aktivnosti koje se tiču javne bezbjednosti, odbrane, Državne bezbjednosti (uključujući ekonomsko blagostanje Države kada se te aktivnosti odnose na pitanja Državne bezbjednosti) i aktivnosti Države u oblastima krivičnog prava.

Član 2

Definicije

Sem ako je drugačije predviđeno, primenjivaće se definicije iz Direktive 95/46/ EC i iz Direktive 2002/21/EC Evropskog Parlamenta i Savjeta od 7. marta 2002. u vezi zajedničkog regulatornog okvira za mreže i usluge elektronskih komunikacija (Okvirna direktiva)⁽¹⁰⁾.

Takođe će se primjenjivati sljedeće definicije:

¹⁰ OJ L 108, 24.4.2002, str. 33.

- (a) 'korisnik' znači bilo kakvo fizičko lice koje koristi neku javno raspoloživu uslugu elektronskih komunikacija za privatne ili poslovne svrhe, bez da se neophodno pretplatilo na tu uslugu;
- (b) 'podaci o saobraćaju' znače bilo kakve podatke obrađene u svrhu prenosa neke komunikacije preko neke mreže za elektronske komunikacije ili za njihovu naplatu;
- (c) 'podaci o lokaciji' znače bilo kakve podatke obrađene u nekoj mreži za elektronske komunikacije koji ukazuju na geografski položaj opreme terminala nekog korisnika, neke javno raspoložive usluge elektronskih komunikacija;
- (d) 'komunikacija' znači bilo kakvu informaciju koja je razmenjena ili prenijeta između nekog određenog broja stranki, putem neke javno raspoložive usluge elektronskih komunikacija. To ne uključuje bilo kakve informacije prenjete javnosti kao dio nekog servisa za radio-difuziju, preko neke mreže za elektronske komunikacije, sem u opsegu da se te informacije mogu povezati sa pretplatnikom koji se može identifikovati, ili sa korisnikom koji prima te informacije;
- (e) 'poziv' znači neku konekciju uspostavljenu putem neke javno raspoložive telefonske službe, koja omogućava dvosmjernu komunikaciju u realnom vremenu;
- (f) 'saglasnost' od strane korisnika ili pretplatnika odgovara saglasnosti subjekta za podatke iz Direktive 95/46/EC;
- (g) 'usluga sa dodatom vrijednošću' znači bilo kakvu uslugu koja zahtijeva obradu podataka o saobraćaju, ili podataka o lokaciji, mimo podataka o saobraćaju koji prevazilaze ono što je neophodno za transmisiju neke komunikacije, ili naplatu iste;
- (h) 'elektronska pošta' znači bilo kakvu tekstualnu, glasovnu, zvučnu ili slikovnu poruku poslatu preko neke javne komunikacione mreže, koja može da se pohrani u mreži, ili na opremi terminala korisnika dogod je primalac ne preuzme.

Član 3

Usluge u pitanju

1. Ova Direktiva će se primenjivati na obradu ličnih podataka u vezi sa pružanjem javno raspoloživih usluga elektronskih komunikacija u javnim mrežama u Zajednici.
2. Članovi 8, 10 i 11 će se primenjivati na pretplatničke linije povezane na digitalne centrale i tamo gdje je to tehnički moguće i ukoliko to ne zahtijeva disproportionalni ekonomski napor, na pretplatničke linije vezane za analogne centrale.
3. Komisija će biti obaviještena od strane Države članice o slučajevima u kojima bi bilo tehnički nemoguće ili bi oni zahtijevali neki neproporcionalan ekonomski napor za ispunjenje zahtjeva iz članova 8, 10 i 11.

Član 4

Bezbijednost

1. Pružalac neke javno raspoložive usluge elektronskih komunikacija mora preduzeti odgovarajuće tehničke i organizacione mjere za zaštitu bezbijednosti svoje službe, ukoliko je neophodno u sprezi sa provajderom javne komunikacione mreže, u odnosu na mrežnu bezbijednost. Imajući u vidu inovativnost i troškove njihove praktične primjene, te mjere će obezbijediti neki nivo bezbijednosti koji odgovara prikazanom riziku.
2. U slučaju kršenja nekog naročitog rizika po bezbijednost mreže, pružalac neke javno raspoložive usluge elektronskih komunikacija mora informisati pretplatnike u vezi takvog rizika i tamo gdje rizik leži van djelokruga te mjere koju će preduzeti pružalac usluge, o bilo kakvim mogućim ljekovima, uključujući neko ukazivanje na vjerovatno uključene troškove.

Član 5

Povjerljivost komunikacija

1. Države članice će obezbediti povjerljivost komunikacija i povezane podatke o saobraćaju putem neke javne komunikacione mreže i javno raspoloživih usluga elektronskih komunikacija, preko nacionalnog zakonodavstva. One će naročito zabraniti slušanje, snimanje na traku, skladištenje ili druge vrste presijetanja ili praćenja komunikacija i povezanih podataka o saobraćaju od strane osoba mimo korisnika, bez saglasnosti korisnika u pitanju, sem kada su pravno ovlašćeni da tako čine u skladu sa članom 15(1). Ovaj paragraf neće spriječavati tehničko skladištenje koje je neophodno za prenos neke komunikacije, bez povrede principa povjerljivosti.

2. Paragraf 1 neće uticati na bilo kakvo zakonski odobreno snimanje komunikacija i povezanih podataka o saobraćaju kada se izvršavaju u skladu sa tokom zakonite poslovne prakse u svrhu obezbijedivanja dokaza o trgovinskoj transakciji, ili o bilo kakvoj drugoj poslovnoj komunikaciji.

3. Države članice će obezbijediti korišćenje mreža elektronskih komunikacija za skladištenje informacija, ili za sticanje pristupa informacijama uskladištenim u opremi terminala pretplatnika ili korisnika, što je jedino dozvoljeno pod uslovom da su pretplatniku ili korisniku u pitanju dostavljene jasne i sveobuhvatne informacije u skladu sa Direktivom 95/46/EC, *inter alia* o svrsi obrade i ponuđeno je pravo da kontrolor podataka odbije takvu obradu. To neće spriječiti bilo kakvo tehničko skladištenje ili pristup u isključivu svrhu izvršenja ili olakšanja transmisije neke komunikacije preko neke mreže za elektronsku komunikaciju, ili kako je strogo neophodno da bi se obezbijedio neki informatički društveni servis izričito zahtijevan od strane pretplatnika ili korisnika.

Član 6

Podaci o saobraćaju

1. Podaci o saobraćaju koji se odnose na pretplatnike i korisnike, koji su obrađeni i uskladišteni od strane provajdera neke javne komunikacione mreže ili javno raspoložive usluge elektronskih komunikacija, moraju biti izbrisani ili načinjeni anonimnim kada više ne budu potrebni u svrhe transmisije neke komunikacije bez povrede paragrafa 2, 3 i 5 ovog člana i člana 15(1).
2. Podaci o saobraćaju neophodni u svrhe naplate od korisnika i naplata za međupovezivanje mogu biti obrađeni. Takva obrada se može dozvoliti samo do kraja perioda tokom kojeg računi mogu zakonito da se osporavaju, ili da se vrši naplata.
3. U svrhe marketinških usluga elektronskih komunikacija ili za pružanje usluga sa dodatom vrijednošću, pružalac neke javno raspoložive usluge elektronskih komunikacija može da obradi podatke na koje se upućuje u paragrafu 1 do opsega i tokom trajanja neophodnog za takve usluge ili marketing, ukoliko je pretplatnik ili korisnik na koga se podaci odnose dao njegovu/njenu saglasnost. Korisnicima ili pretplatnicima će biti data mogućnost da u bilo koje vrijeme povuku njihovu saglasnost za obradu podataka o saobraćaju.
4. Pružalac usluge mora informisati pretplatnika ili korisnika o vrstama podataka o saobraćaju koji su obrađeni i o trajanju takve obrade u svrhe navedene u paragrafu 2 i pre sticanja saglasnosti, za svrhe navedene u paragrafu 3.
5. Obrada podataka o saobraćaju, u skladu sa paragrafima 1, 2, 3 i 4 mora biti ograničena na osobe koje djeluju pod ovlašćenjem provajdera javnih komunikacionih mreža i javno raspoloživih usluga elektronskih komunikacija, koji rukuju naplatama ili upravljanjem saobraćajem, upitima kupaca, otkrivanjem prevare, uslugama marketinške elektronske komunikacije ili pružanjem usluga sa dodatom vrijednošću i mora biti ograničena na ono što je neophodno u svrhe takve aktivnosti.

6. Paragrafi 1, 2, 3 i 5 će se primjenjivati bez povrede mogućnosti za nadležna tijela da budu informisani o podacima o saobraćaju, u skladu sa primjenjivim zakonodavstvom, sa osvrtom na namirivanje sporova, naročito za sporove vezane za međupovezivanje ili naplatu.

Član 7

Naplata po stavkama

1. Pretplatnici će imati pravo da prime račune bez navedenih stavki.
2. Države članice će primjenjivati nacionalne odredbe da bi pomirile prava pretplatnika koji primaju račune sa navedenim stavkama, sa pravom na privatnost pozivanja korisnika i pozvanih pretplatnika, na primjer obezbjeđivanjem da su takvim korisnicima i pretplatnicima na raspolaganju dovoljno alternativni metodi komuniciranja ili plaćanja, koji podstiču privatnost.

Član 8

Prikaz i ograničenje pozivanja i identifikacija povezane linije

1. Tamo gdje se nudi prikaz identifikacije pozivne linije, pružalac usluge mora ponuditi korisniku koji poziva mogućnost korišćenja jednostavnog i besplatnog načina spriječavanja prikaza identifikacije pozivne linije za svaki pojedinačni poziv. Pretplatnik koji zove mora imati ovu mogućnost na osnovu linije.
2. Tamo gdje se nudi prikaz identifikacije pozivne linije, pružalac usluge mora ponuditi pozvanom pretplatniku mogućnost korišćenja jednostavnog i besplatnog načina za razumno korišćenje ove funkcije, za spriječavanje prikaza identifikacije pozivne linije ulaznih poziva.

3. Tamo gdje se nudi prikaz identifikacije pozivne linije i tamo gdje se identifikacija pozivne linije prikazuje prije uspostavljanja poziva, pružalac usluge mora ponuditi pozvanom pretplatniku mogućnost korišćenja jednostavnog načina odbijanja ulaznih poziva tamo gdje je prikaz identifikacije pozivne linije spriječen od strane korisnika ili pretplatnika koji zove.

4. Tamo gdje se nudi prikaz identifikacije povezane linije, pružalac usluge mora ponuditi pozvanom pretplatniku mogućnost korišćenja jednostavnog i besplatnog načina spriječavanja prikaza identifikacije povezane linije korisniku koji zove.

5. Paragraf 1 će se takođe primjenjivati u odnosu na pozive koji potiču iz Zajednice prema trećim zemljama. Paragrafi 2, 3 i 4 će se takođe primjenjivati na ulazne pozive koji potiču iz trećih zemalja.

6. Države članice će obezbijediti da tamo gdje se nudi prikaz identifikacije pozivne i/ili spojene linije, pružaoci javno raspoloživih usluga elektronskih komunikacija informišu javnost o tome i o mogućnostima iznijetim u paragrafima 1, 2, 3 i 4.

Član 9

Podaci o lokaciji mimo podataka o saobraćaju

1. Tamo gdje se mogu obraditi podaci o lokaciji mimo podataka o saobraćaju, koji se odnose na korisnike ili pretplatnike javnih komunikacionih mreža ili javno raspoloživih usluga elektronskih komunikacija, takvi podaci mogu da se obrade samo kada su načinjeni anonimnim, ili uz saglasnost korisnika ili pretplatnika u opsegu i tokom trajanja neophodnog za pružanje neke usluge sa dodatom vrijednošću. Pružalac usluge mora informisati korisnike ili pretplatnike prije sticanja njihove saglasnosti, o vrsti podataka o lokaciji mimo podataka o saobraćaju koji će biti obrađeni, o svrsi i trajanju obrade i da li će podaci biti prenijeti nekoj trećoj strani u svrhe pružanja usluga sa dodatom vrijednošću. Korisnicima ili pretplatnicima će biti data mogućnost povlačenja njihove

saglasnosti za obradu podataka o lokaciji mimo podataka o saobraćaju u bilo koje vrijeme.

2. Tamo gdje je stečena saglasnost korisnika ili pretplatnika za obradu podataka o lokaciji mimo podataka o saobraćaju, korisnik ili pretplatnik mora nastaviti da ima mogućnost, koristeći jednostavan i besplatan način za privremeno odbijanje obrade takvih podataka, za svaku konekciju na mrežu ili za svaku transmisiju neke komunikacije.

3. Obrada podataka o lokaciji mimo podataka o saobraćaju u skladu sa paragrafima 1 i 2 mora biti ograničena na lica koja djeluju pod ovlašćenjem provajdera javne komunikacione mreže ili javno raspoloživog komunikacionog servisa ili treće strane koja pruža uslugu sa dodatom vrijednošću, i mora biti ograničena na ono što je neophodno u svrhe pružanja usluga sa dodatom vrijednošću.

Član 10

Izuzeci

Države članice će obezbijediti da postoje transparentni postupci koji rukovode načinom na koji neki provajder neke javne komunikacione mreže i/ili nekih javno raspoloživih usluga elektronskih komunikacija može prevladati:

(a) eliminaciju prikaza identifikacije pozivne linije, na privremenoj osnovi, po prijavi nekog pretplatnika koji zahtijeva praćenje zlobnih ili neprijatnih poziva. U ovom slučaju, u skladu sa nacionalnim zakonom, podaci koji sadrže identifikaciju pretplatnika koji zove će se skladištiti i biće stavljeni na raspolaganje od strane provajdera neke javne komunikacione mreže i/ili javno raspoložive usluge elektronskih komunikacija;

(b) eliminaciju prikaza identifikacije pozivne linije i privremeno poricanje ili odsustvo saglasnosti nekog pretplatnika ili korisnika za obradu podataka o lokaciji, na osnovu

linije, za organizacije koje se bave hitnim pozivima i koje su kao takve priznate od strane neke Države Članice, uključujući agencije za sprovođenje zakona, hitne službe i vatrogasne brigade, u svrhe odgovaranja na takve pozive.

Član 11

Automatsko prosljeđivanje poziva

Države članice će obezbijediti da bilo kakav pretplatnik ima mogućnost, korišćenjem nekog jednostavnog i besplatnog načina, da zaustavi automatsko prosljeđivanje poziva od treće strane na terminal pretplatnika.

Član 12

Imenici o pretplatnicima

1. Države članice će obezbijediti da pretplatnici budu informisani, besplatno i prije nego što budu uključeni u imenik, o namjeni(namjenama) nekog štampanog ili elektronskog imenika o pretplatnicima koji je na raspolaganju javnosti, ili se može nabaviti preko službi imenika za upit, u koji mogu da se uključe njihovi lični podaci, i o bilo kakvim daljim mogućnostima upotrebe na osnovu funkcija pretrage, koje su usađene u elektronske verzije tog imenika.

2. Države članice će obezbijediti da se pretplatnicima pruži mogućnost određivanja da li će njihovi lični podaci biti uključeni u neki javni imenik, i ukoliko to bude tako, koji, u mjeri da su takvi podaci značajni za namjenu imenika kako je određena od strane izdavača imenika i da potvrde, isprave ili povuku takve podatke. Za lične podatke koji nisu uključeni u neki imenik o javnim pretplatnicima, ispravljanje ili povlačenje ličnih podataka iz istog će biti besplatno.

3. Države članice mogu da zahtijevaju za bilo kakvu namjenu nekog javnog imenika mimo pretrage za kontakt detalje osoba na osnovu njihovog imena i tamo gde je to neophodno, za neki minimum drugih identifikatora, da se traži dopunska saglasnost pretplatnika.

4. Paragrafi 1 i 2 će se primenjivati na pretplatnike koji su fizička lica. Države članice će takođe obezbijediti u okviru zakona Zajednice i primenjivog nacionalnog zakonodavstva, da zakoniti interesi pretplatnika mimo fizičkih lica u odnosu na njihov unos u javne imenike budu dovoljno zaštićeni.

Član 13

Komunikacija koja nije tražena

1. Upotreba automatizovanih pozivnih sistema bez ljudske intervencije (automatske pozivne mašine), faksimil mašine (faks) ili elektronske pošte u svrhe direktnog marketinga može da se dozvoli samo u odnosu na pretplatnike koji su dali njihovu prethodnu saglasnost.

2. Bez obzira na paragraf 1, tamo gdje neko fizičko ili pravno lice stekne od svojih kupaca njihove detalje elektronskog kontakta za elektronsku poštu, u kontekstu prodaje nekog proizvoda ili neke usluge, u skladu sa Direktivom 95/46/EC, isto fizičko ili pravno lice može da upotrijebi te detalje elektronskog kontakta za direktan marketing sopstvenih sličnih proizvoda ili usluga, pod uslovom da je kupcima jasno i istaknuto data mogućnost prigovora, besplatno i na neki jednostavan način, na takvu upotrebu elektronskih kontakt detalja, kada su oni sakupljeni i u slučaju svake poruke, u slučaju kada kupac nije od početka odbio takvo korišćenje.

3. Države članice će preduzeti odgovarajuće mjere da obezbijede da besplatna komunikacija koja nije tražena, a u svrhe direktnog marketinga, u slučajevima mimo onih na koje se upućuje u paragrafima 1 i 2, ne bude dozvoljena bilo bez saglasnosti

pretplatnika u pitanju ili u odnosu na pretplatnike koji ne žele da prime tu komunikaciju, a izbor između tih opcija treba da odredi nacionalno zakonodavstvo.

4. U bilo kom slučaju, praksa slanja elektronske pošte u svrhe direktnog marketinga koji je prerušen ili skriva identitet pošiljaoca u čije ime se ta komunikacija izvršava, ili bez neke važeće adrese na koju primalac može poslati neki zahtjev za prestanak takve komunikacije, će biti zabranjena.

5. Paragrafi 1 i 3 će se primjenjivati na pretplatnike koji su fizička lica. Države članice će takođe obezbijediti, u okviru zakona Zajednice i primjenjivog nacionalnog zakonodavstva, da zakoniti interesi pretplatnika mimo fizičkih lica u odnosu na komunikaciju koja se ne traži budu dovoljno zaštićeni.

Član 14

Tehničke karakteristike i standardizacija

1. U praktičnoj primjeni odredbi ove Direktive, Države članice će obezbijediti, shodno paragrafima 2 i 3, da nikakvi obavezni zahtjevi za specifične tehničke karakteristike ne budu nametnuti na opremu terminala ili drugu opremu za elektronske komunikacije koji bi mogli da spriječe plasiranje opreme na tržište i slobodnu cirkulaciju takve opreme u i između Država članica.

2. Tamo gdje se odredbe ove Direktive mogu praktično primijeniti samo zahtijevanjem specifičnih tehničkih karakteristika u mrežama elektronskih komunikacija, Države članice će informisati Komisiju u skladu sa postupkom predviđenim Direktivom 98/34/EC Evropskog Parlamenta i Savjeta od 22. juna 1998, koja iznosi neki postupak za pružanje informacija u oblasti tehničkih standarda i propisa o pravilima za informatičke društvene servise⁽¹¹⁾.

¹¹ OJ L 204, 21.7.1998, str. 37. Direktiva kako je dopunjena Direktivom 98/48/EC (OJ L 217, 5.8.1998, str. 18).

3. Tamo gdje se to traži, mogu se usvojiti mjere za obezbijedenje da je oprema terminala konstruisana na takav način da je kompatibilna sa pravom korisnika da zaštite i kontrolišu korišćenje njihovih ličnih podataka, u skladu sa Direktivom 1999/5/EC i Odlukom Savjeta 87/95/EEC od 22. decembra 1986, u vezi standardizacije u oblasti informacione tehnologije i komunikacija¹²).

Član 15

Primjene određenih odredbi Direktive 95/46/EC

1. Države članice mogu da usvoje zakonodavne mjere za ograničenje djelokruga prava i obaveza predviđenih u članu 5, članu 6, članu 8(1), (2), (3) i (4), i članu 9 ove Direktive, kada takvo ograničenje predstavlja neku neophodnu, odgovarajuću i proporcionalnu mjeru u okviru nekog demokratskog društva, za zaštitu nacionalne bezbjednosti (tj. Državne bezbjednosti), odbrane, javne bezbjednosti i spriječavanje, istraživanje, otkrivanje i krivično gonjenje krivičnih prekršaja ili neovlašćenog korišćenja sistema elektronskih komunikacija, kako se na to upućuje u članu 13(1) Direktive 95/46/EC. U tom cilju Države članice mogu da, *inter alia*, usvoje zakonodavne mjere koje predviđaju zadržavanje podataka za neki ograničeni period, što je opravdano na osnovama iznijetim u ovom paragrafu. Sve mjere na koje se upućuje u ovom paragrafu će biti u skladu sa opštim principom prava Zajednice, uključujući one na koje se upućuje u članu 6(1) i (2) Ugovora o Evropskoj Uniji.

2. Odredbe iz Poglavlja III o pravnim lijekovima, odgovornosti i sankcijama iz Direktive 95/46/EC će se primjenjivati u odnosu na nacionalne odredbe usvojene shodno ovoj Direktivi i u odnosu na pojedinačna prava izvedena iz ove Direktive.

3. Radna Grupa za zaštitu pojedinaca u odnosu na obradu ličnih podataka, ustanovljena članom 29 Direktive 95/46/EC će takođe izvršavati zadatke iznijete u članu Član 30 te

¹² OJ L 36, 7.2.1987, str. 31. Odluka kako je posljednje dopunjena Zakonom o pristupanju iz 1994.

Direktive u odnosu na pitanja obuhvaćena ovom Direktivom, naime, zaštitu osnovnih prava i sloboda i zakonitih interesa u sektoru elektronskih komunikacija.

Član 16

Prelazni aranžmani

1. Član 12 se neće primjenjivati na izdanja imenika koja su već proizvedena ili plasirana na tržište u štampanom ili elektronskom obliku prije nego što nacionalne odredbe usvojene shodno ovoj Direktivi stupe na snagu.

2. Tamo gdje su lični podaci o pretplatnicima na fiksne ili usluge mobilne javne glasovne telefonije uključeni u neki javni imenik o pretplatnicima u skladu sa odredbama Direktive 95/46/EC i člana 11 Direktive 97/66/EC, prije nego što nacionalne odredbe usvojene u skladu sa ovom Direktivom stupe na snagu, lični podaci takvih pretplatnika mogu ostati uključeni u taj javni imenik u njegovoj štampanoj ili elektronskim verzijama, uključujući verzije sa obratnom funkcijom pretrage, sem ukoliko pretplatnici drugačije naznače, pošto prime kompletnu informaciju o svrsi i opcijama, u skladu sa članom 12 ove Direktive.

Član 17

Prenos u pravni sistem

1. Prije 31. oktobra 2003. odredbe neophodne za usaglašavanje sa ovom Direktivom će stupiti na snagu u Državama članicama. One će odmah o tome informisati Komisiju.

Kada Države članice usvoje te odredbe, one će sadržati neko upućivanje na ovu Direktivu ili će biti praćene takvim upućivanjem na slučaj njihove zvanične objave. Metodi pravljenja takvog upućivanja će biti iznijeti od strane Država članica.

2. Države članice će saopštiti Komisiji tekst odredbi nacionalnog zakona koje one usvoje u oblasti rukovodenoj ovom Direktivom i o bilo kakvim naknadnim dopunama tih odredbi.

Član 18

Pregled

Komisija će podnijeti Evropskom Parlamentu i Savjetu, ne kasnije od tri godine od datuma na koji se upućuje u članu 17(1), neki izvještaj u vezi primjene ove Direktive i njenog uticaja na ekonomske operatere i potrošače, naročito što se tiče odredbi o komunikacijama koje nisu tražene, uzimajući u obzir međunarodno okruženje. Komisija može za ovu svrhu da zahtijeva informacije od Država članica, koje će biti dostavljene bez suvišnog odlaganja.

Tamo gdje je podesno, Komisija će podnijeti prijedloge za dopunu ove Direktive, vodeći računa o rezultatima tog izvještaja, bilo kakvim izmjenama u tom sektoru i bilo kakvom drugom prijedlogu koji bi ona mogla smatrati neophodnim, da bi se poboljšala efektivnost ove Direktive.

Član 19

Opoziv

Direktiva 97/66/EC se ovim ukida sa efektom od datuma na koji se upućuje u članu 17(1).

Upućivanja načinjena na ukinutu Direktivu će se smatrati kao da su načinjena u odnosu na ovu Direktivu.

Član 20

Stupanje na snagu

Ova Direktiva će stupiti na snagu na dan svoje objave u *Službenom listu Evropskih Zajednica*.

Član 21

Adresati

Ova Direktiva se obraća Državama članicama.

Sačinjeno u Briselu, 12. jula 2002. godine

Za Evropski Parlament

Predsjednik

P. COX

Za Savjet

Predsjednik

T. PEDERSEN